

SABIEDRISKO PAKALPOJUMU REGULĒŠANAS KOMISIJA

Ūnijas iela 45, Rīga, LV-1039 | tālrunis 67097200 | fakss 67097277 | e-pasts sprk@sprk.gov.lv

PADOMES LĒMUMS

Rīgā

20.10.2022.

Nr. 228

(prot. Nr.45, 5.p)

Par elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānu

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators) 2022.gada 28.jūnijā saņēma akciju sabiedrības “Augstsprieguma tīkls”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003575567, juridiskā adrese: Dārziema iela 86, Rīga, LV-1073 (turpmāk – AS “Augstsprieguma tīkls”), 2022.gada 28.jūnija iesniegumu Nr.2.5/2022/2157 par elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānu laika periodam no 2023.gada līdz 2032.gadam (turpmāk – Plāns). Ar 2022.gada 26.jūlija vēstuli Nr.1-2.42/2047 Regulators pieprasīja no AS “Augstsprieguma tīkls” papildu informāciju un saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 64.panta otro daļu pagarināja administratīvā akta izdošanas termiņu uz laiku, ne ilgāku par četriem mēnešiem no AS “Augstsprieguma tīkls” 2022.gada 28.jūnija iesnieguma Nr.2.5/2022/2157 saņemšanas dienas, tātad līdz 2022.gada 28.oktobrim. Pieprasīto informāciju Regulators saņēma ar AS “Augstsprieguma tīkls” 2022.gada 18.augusta iesniegumu Nr.2.5/2022/2816. Izvērtējot saņemto papildu informāciju, Regulators ar 2022.gada 29.septembra vēstuli Nr.2-2.42/2832 atkārtoti lūdza AS “Augstsprieguma tīkls” iesniegt papildu informāciju. Regulatora atkārtoti pieprasīto papildu informāciju Plāna izvērtēšanai Regulators saņēma ar AS “Augstsprieguma tīkls” 2022.gada 10.oktobra iesniegumu Nr.2.5./2022/3409.

Regulators konstatē

1. Elektroenerģijas tirgus likuma 15.¹panta pirmā daļa noteic, ka Regulators katru gadu apstiprina pārvades sistēmas operatora izstrādāto pārvades sistēmas attīstības 10 gadu plānu (turpmāk – plāns) un uzrauga tā izpildi. Savukārt saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 15.¹panta otro daļu Regulators nosaka plānā iekļaujamo informāciju un plāna iesniegšanas kārtību.
2. Regulatora 2011.gada 23.novembra lēmuma Nr.1/28 “Noteikumi par elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānu” (turpmāk – Noteikumi) 5. un 6.punkts nosaka plānā iekļaujamo informāciju un plāna izvērtēšanai nepieciešamo informāciju. Savukārt no Noteikumu 3.punkta izriet, ka plānam jāatbilst secinājumiem un informācijai, kas ir ietverta novērtējuma ziņojumā, kuru pārvades sistēmas operators sagatavo atbilstoši Elektroenerģijas tirgus likuma 15.panta pirmajai daļai. Pārvades sistēmas operatora

īkgadējais novērtējuma ziņojums (turpmāk – Ziņojums) publicēts AS “Augstsprieguma tīkls” tīmekļvietnē¹.

3. Saskaņā ar Noteikumu 2.punktu plāns ir pārvades sistēmas operatora izstrādāts plānošanas dokuments, kurā nosaka pārvades sistēmas attīstību un nepieciešamos finanšu ieguldījumus pārvades sistēmas operatora objektos (turpmāk – pārvades infrastruktūra) turpmākajos 10 gados. Savukārt no Elektroenerģijas tirgus likuma 15.¹panta pirmās daļas un Noteikumu 7.punkta izriet, ka plāns tiek pārskatīts katru gadu. Saskaņā ar Noteikumu 14.punktu, uzraugot plāna izpildi, Regulators ņem vērā pārvades sistēmas operatora iesniegto atskaiti par finanšu ieguldījumiem pārvades infrastruktūrā iepriekšējā kalendārajā gadā.
4. Atbilstoši Noteikumu 14.–16.punktam Regulators 2022.gada 14.martā saņēma AS “Augstsprieguma tīkls” 2022.gada 14.marta iesniegumu Nr.2.5/2022/672 par finanšu ieguldījumiem pārvades infrastruktūrā iepriekšējā kalendārajā gadā (turpmāk – Atskaite). Regulators konstatē, ka AS “Augstsprieguma tīkls” Atskaite atbilst Noteikumiem un skaidrojumi par iemesliem, kāpēc 2021.gada faktiskie finanšu ieguldījumi par vairāk nekā 0,2 milj. *euro* atšķiras no iepriekš plānotajiem finanšu ieguldījumiem, ir pamatoti un pietiekami.
5. Atbilstoši Noteikumu 11.punktam Regulators, izskatot plānu, izvērtē:
 - 5.1. tā atbilstību Kopienas tīklu attīstības 10 gadu plānam (turpmāk – Kopienas plāns);
 - 5.2. tā atbilstību Elektroenerģijas tirgus likumā noteikto pārvades sistēmas operatora pienākumu izpildei, tai skaitā elektroenerģijas sistēmas drošuma nodrošināšanai saskaņā ar Regulatora 2013.gada 26.jūnija lēmuma Nr.1/4 “Tīkla kodekss elektroenerģijas nozarē” (turpmāk – Tīkla kodekss) noteiktajām prasībām;
 - 5.3. nepieciešamību novērst starpvalstu savienojumu pārslodzes, ņemot vērā elektroenerģijas tirgus darījumu apjomus reģionā, elektroenerģijas biržas darbību un nepieciešamību nodrošināt atbilstošās pārvades jaudas;
 - 5.4. esošo un iespējamo pārvades sistēmas lietotāju ieteikumus;
 - 5.5. tā atbilstību Noteikumu 6.punktā noteiktajai informācijai.
6. Saskaņā ar Noteikumu 12.punktu Regulators izvērtē un apstiprina plānu vai pieņem lēmumu par tā noraidīšanu Administratīvā procesa likumā noteiktajā termiņā un kārtībā.
7. Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2019.gada 5.jūnija Regulas (ES) Nr.2019/943 Par elektroenerģijas iekšējo tirgu (turpmāk – Regula Nr.2019/943) 19.panta 2.punktu visus ieņēmumus, kas rodas starpzonu jaudu piešķiršanas rezultātā, izmanto šādiem prioritāriem mērķiem: a) piešķirtās jaudas faktiskās pieejamības nodrošināšanai, arī garantēšanas kompensācijai; vai b) starpzonu jaudas saglabāšanai vai palielināšanai, attiecīgā gadījumā ar koordinētiem korektīviem pasākumiem optimizējot esošo starpsavienotāju izmantošanu vai sedzot izmaksas, kas radušās, veicot investīcijas tīklā un attiecas uz starpsavienotāju pārslodzes samazināšanu. Savukārt no Regulas Nr.2019/943 19.panta 3.punkta izriet, ja pienācīgi ir izpildīti Regulas Nr.2019/943 19.panta 2.punktā noteiktie prioritārie mērķi, ieņēmumus var izmantot kā ienākumus, kas regulatīvajām iestādēm jāņem vērā, apstiprinot tīkla tarifu aprēķināšanas metodiku vai nosakot tīkla tarifus, vai abas minētās darbības. Pārējos ieņēmumus nogulda atsevišķā iekšējā kontā līdz laikam, kad tos varēs izlietot 2.punktā minētajos nolūkos.
8. No Elektroenerģijas tirgus likuma 13.¹panta septītās daļas izriet, ka Regulators pārrauga pārvades sistēmas operatora iekasētās pārslodzes maksas un maksājumu izmantošanu.
9. Plāns ir apstiprināts ar AS “Augstsprieguma tīkls” valdes 2022.gada 25.maija lēmumu Nr.91/43/2022 “Par elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plāna apstiprināšanu”.

¹ Publicēts AS “Augstsprieguma tīkls” tīmekļvietnē:
<https://www.ast.lv/sites/default/files/editor/PSO-Zinojums-2021.pdf>

10. Ņemot vērā, ka ar 2021.gada 1.janvāri reorganizācijas rezultātā akciju sabiedrība “Latvijas elektriskie tīkli” (turpmāk – AS “Latvijas elektriskie tīkli”) tika pievienota AS “Augstsprieguma tīkls”, AS “Augstsprieguma tīkls” pārņēma AS “Latvijas elektriskie tīkli” tiesības un saistības.
11. Atbilstoši Noteikumu 8.punktam Regulators trīs darba dienu laikā no Plāna saņemšanas dienas publicēja Plānu savā tīmekļvietnē kopā ar paziņojumu par uzklaušanās sanāksmes rīkošanu².
12. 2022.gada 15.jūlijā notika uzklaušanās sanāksme par Plānu, kurā piedalījās elektroenerģijas pārvades sistēmas lietotāji, kas uzklaušanās sanāksmes laikā izteica viedokli par Plānu. Papildus Regulators elektroniski saņēma akciju sabiedrības “Latvenergo” priekšlikumus par apakšstaciju, līniju izbūvēm un enerģijas uzkrāšanas bateriju sistēmas (BESS – angl. *Battery Energy Storage System*) uzstādīšanu Valmierā, kā arī par potenciālo vēja atkrastes parka izbūvi Kurzemes piekrastē un ar to saistīto jaunu starpvalstu starpsavienojumu izbūvēm, par ko norādīja arī *RWE Renewables GmbH Unit Offshore Wind*, papildus tam vēl norādot par ūdeņraža enerģijas ražošanu.
13. Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013.gada 17.aprīļa Regulas (ES) Nr.347/2013, ar ko nosaka Eiropas energoinfrastruktūras pamatnostādnes un atceļ Lēmumu Nr.1364/2006/EK, groza Regulu (EK) Nr.713/2009, Regulu (EK) Nr.714/2009 un Regulu (EK) Nr.715/2009 (turpmāk – Regula Nr.347/2013) 3.panta 4.punkta pirmo daļu Eiropas Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar Regulas Nr.347/2013 16.pantu, lai izveidotu Savienības kopīgu interešu projektu (turpmāk – KIP) sarakstu. Savukārt Regulas Nr.347/2013 3.panta 4.punkta otrā daļa noteic, ka Savienības KIP sarakstu izveido ik pēc diviem gadiem. Ievērojot minēto, ar Eiropas Komisijas 2021.gada 19.novembra deleģēto Regulu (ES) Nr.2022/564, ar ko attiecībā uz Savienības kopīgu interešu projektu sarakstu groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr.347/2013 (turpmāk – Regula Nr.2022/564)³ ir aizstāts Regulas Nr.347/2013 VII pielikums “Savienības kopīgu interešu projektu saraksts (“Savienības saraksts”)” un apstiprināts jauns Savienības KIP saraksts. Ar Regulu Nr.2022/564 apstiprinātajā Savienības KIP sarakstā ir iekļauts prioritārā elektroenerģijas koridora “Baltijas enerģijas tirgus starpsavienojumu plāns” KIP Nr.4.8.1., Nr.4.8.3. un Nr.4.8.23., kas ietverti Plāna 1.pielikumā.
14. Regulators, izvērtējot Plānu, ņēma vērā Regulatora 2018.gada 6.septembra lēmumu Nr.101 “Par ieguldījumu izmaksu sadali kopīgu interešu projektam “Baltijas valstu elektroenerģijas pārvades sistēmas integrācija un sinhronizēšana ar Eiropas tīkliem 1.posms”” (turpmāk – Lēmums Nr.101) un Regulatora 2020.gada 7.maija lēmumu Nr.47 “Par ieguldījumu izmaksu sadali kopīgu interešu projektam “Baltijas valstu elektroenerģijas pārvades sistēmas integrācija un sinhronizēšana ar Eiropas tīkliem 2.posms”” (turpmāk – Lēmums Nr.47).
15. Eiropas Komisija 2014.gada 21.novembrī pieņēma lēmumu Nr.C(2014)8580 un 2017.gada 17.februārī paziņoja par lēmumu attiecībā uz Eiropas Savienības līdzfinansējuma apmēru KIP, 2019.gada 19.martā, 2020.gada 14.decembrī un 2022.gada 30.maijā parakstīti granta līgumi starp AS “Augstsprieguma tīkls” un Eiropas Inovācijas un tīklu izpildaģentūru par piešķirtā līdzfinansējuma nosacījumiem KIP “Baltijas valstu elektroenerģijas pārvades sistēmas integrācija un sinhronizēšana ar Eiropas tīkliem 1.posms” (turpmāk – Sinhronizācijas projekta 1.fāze) un “Baltijas valstu elektroenerģijas

² Publicēts Regulatora tīmekļvietnē: [https://www.sprk.gov.lv/events/aicina-interesantus-paust-viedokli-par-
elektroenerģijas-parvades-sistemās-attistības-10-0](https://www.sprk.gov.lv/events/aicina-interesantus-paust-viedokli-par-elektroenerģijas-parvades-sistemās-attistības-10-0)

³ Regula ir publicēta Eiropas Savienības tiesību aktu tīmekļvietnē: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32022R0564>

- pārvades sistēmas integrācija un sinhronizēšana ar Eiropas tīkliem 2.posms” (turpmāk – Sinhronizācijas projekta 2.fāze) (KIP Nr.4.8.1., Nr.4.8.3. un Nr.4.8.23.).
16. Saskaņā ar Noteikumu 11.1.apakšpunktu Regulators, izskatot Plānu, vērtēja tā atbilstību Kopienas plānam. Nesaistošu Kopienas plānu reizi divos gados pieņem Eiropas elektroenerģijas pārvades sistēmas operatoru tīkls (turpmāk – ENTSO-E). ENTSO-E pēdējo Kopienas plānu ir pieņēmis 2021.gada 10.septembrī^{4,5} (turpmāk – ENTSO-E plāns 2020), savukārt 2022.gada 16.septembrī⁶ noslēdzās publiskā konsultācija ENTSO-E 2022.gada Kopienas plānam (turpmāk – ENTSO-E 2022.gada plāna projekts). AS “Augstsprieguma tīkls” Plāna 1.pielikumā ietvertie projekti ir iekļauti ENTSO-E plānā 2020 ar Nr.170 “Baltijas sinhronizācija ar kontinentālo Eiropu”, Nr.62 “Igaunijas–Latvijas trešais starpvalstu savienojums” un Nr.124 “NordBalt 2.fāze”.
 17. Plānā ietverti ENTSO-E plānā 2020 iekļautie 330 kV pārvades tīkla pastiprināšanas projekti, proti, Igaunijas–Latvijas trešais starpvalstu savienojums, Sinhronizācijas projekta 1.fāze un Sinhronizācijas projekta 2.fāze, kuru ietvaros paredzēti apakšprojekti – “Tartu (EE)–Valmiera (LV) 330 kV starpsavienojuma caurlaides spējas palielināšana” (turpmāk – Tartu (EE)–Valmiera (LV) projekts), “Tsirgulina (EE)–Valmiera (LV) 330 kV starpsavienojums caurlaides spējas palielināšanai” (turpmāk – Tsirgulina (EE)–Valmiera (LV) projekts) un “Sistēmas sinhronizācijas un inerces iekārtu iegāde un uzstādīšana” (turpmāk – Sinhronizācijas iekārtu iegādes projekts):
 - 17.1. Igaunijas–Latvijas trešais starpvalstu savienojums izbūvēts un nodots ekspluatācijā 2022.gadā;
 - 17.2. Plānā ietverti 330 kV pārvades tīkla pastiprināšanas projekti – Tartu (EE)–Valmiera (LV) projekts un Tsirgulina (EE)–Valmiera (LV) projekts. Minētie projekti ietilpst prioritārajā koridorā “Baltijas enerģijas tirgus starpsavienojuma plāns” un palielinās pārvades tīkla caurlaides spēju un Baltijas reģiona elektroapgādes drošumu. Tartu (EE)–Valmiera (LV) projekta nodošana ekspluatācijā plānota līdz 2023.gada vidum, savukārt Tsirgulina (EE)–Valmiera (LV) projekta – līdz 2024.gadam;
 - 17.3. Plānā ietverts Sinhronizācijas iekārtu iegādes projekts, lai nodrošinātu Latvijas elektroenerģijas sistēmas primārās frekvences regulēšanu, regulēšanas sistēmas sakārtošanu un modernizēšanu atbilstoši kontinentālās Eiropas elektroenerģijas sistēmas prasībām. Projektu paredzēts īstenot divās fāzēs, un projekta pabeigšana plānota līdz 2025.gadam.
 18. Saskaņā ar Plānu AS “Augstsprieguma tīkls” paredzējusi novirzīt uzkrātos pārslodzes maksas ieņēmumus šādiem projektiem atbilstoši Regulas Nr.2019/943 19.panta 2.punkta b) apakšpunktam:
 - 18.1. Tartu (EE)–Valmiera (LV) projektam 24% apmērā no kopējās projekta summas – 5,52 milj. *euro*;
 - 18.2. Tsirgulina (EE)–Valmiera (LV) projektam 24% apmērā no kopējās projekta summas – 5,28 milj. *euro*;
 - 18.3. Sinhronizācijas iekārtu iegādes projekta 1.fāzei 24% apmērā no 1.fāzes kopējās summas – 7,66 milj. *euro*;

⁴ Pieņemts atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 13.jūlija Regulas (EK) Nr.714/2009 par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi tīklam elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā un par Regulas (EK) Nr.1228/2003 atcelšanu 8.panta 3.punktam

⁵ TYNDP-2020 plāns publicēts ENTSO-E tīmekļvietnē: <https://tyndp2020-project-platform.azurewebsites.net/projectsheets/transmission>

⁶ TYNDP-2022 plāna projekts publicēts ENTSO-E tīmekļvietnē: <https://tyndp2022-project-platform.azurewebsites.net/projectsheets/transmission>

- 18.4. Sinhronizācijas un inerces iekārtu iegāde un uzstādīšana 2.fāzei 15% apmērā no 2.fāzes kopējās summas – 25 milj. *euro*.
19. Atbilstoši AS “Augstsprieguma tīkls” 2022.gada 28.jūnija iesnieguma Nr.2.5/2022/2157 pielikumā “Finanšu ieguldījumu pārvades infrastruktūrā ietekme uz pārvades sistēmas pakalpojumu tarifiem” norādītajam AS “Augstsprieguma tīkls” pārslodzes maksas uzkrājumi uz 2021.gada 31.decembri ir 15,66 milj. *euro*.
20. Plānā iekļauts projekts “AS “Augstsprieguma tīkls” administratīvo ēku kompleksa un ražošanas bāzes teritorijas pārbūve Dārziema ielā 86, Rīgā” ar atrunu, ka tehniskā projekta izmaksas tiks saskaņotas ar Regulatoru, kā tas minēts Regulatora 2020.gada 21.oktobra lēmuma Nr.138 “Par elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānu” (turpmāk – Lēmums Nr.138) secinošās daļas 6.punktā. Atbilstoši AS “Augstsprieguma tīkls” sniegtajai informācijai tehniskā projekta izstrādi paredzēts pabeigt līdz 2022.gada beigām.
21. Regulators konstatēja, ka Plānā ir atšķirības Sinhronizācijas projekta 2.fāzes izbūves finansējuma un veicamo darbu apjomos, salīdzinot ar elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānu laika periodam no 2022.gada līdz 2031.gadam (turpmāk – 2021.gada attīstības plāns). Plānā par 64,5 milj. *euro* palielinātas izmaksas attiecībā pret 2021.gada attīstības plānu, tas ir, no 100,5 milj. *euro* līdz 165 milj. *euro*. AS “Augstsprieguma tīkls” norādīja, ka minētās atšķirības ir saistītas ar to, ka, sagatavojot *2021.gada attīstības plānu, tika ņemts vērā sākotnējais BESS apjoms (20 MW), kas tika identificēts Eiropas izpētes centra veiktajā pētījumā 2017.gadā, savukārt šā apjoma potenciālās izmaksas (16 miljoni euro) tika noteiktas Gdaņskas enerģētikas institūta 2018.gadā veiktajā pētījumā. Nepieciešamie apjomi un izmaksas precizētas pēc Baltijas PSO veiktā elektroenerģijas balansēšanas jaudas rezervju tirgus testa 2021.gadā un konsultācijām ar potenciālajiem BESS piegādātājiem. Saskaņā ar minēto tirgus testu nepieciešamo jaudas rezervju nodrošināšanai Latvijas energosistēmā jāuzstāda 80 MW BESS.* Attiecīgi šīs prognozētās izmaksas ir iekļautas kopējās Baltijas valstu sinhronizācijas ar kontinentālo Eiropu 2.fāzes izmaksās, tādējādi Plānā izmaksas ir palielinātas līdz 165 milj. *euro*. BESS izmaksas, kas pārsniedz sākotnējo jaudu 20 MW, netiek iekļautas ar Lēmumu Nr.47 apstiprinātajās izmaksās, bet gan attiecinātas uz Sinhronizācijas projektu kopumā.
22. Plānā, salīdzinot ar 2021.gada attīstības plānu, ir iekļauts jauns projekts “Ieguldījumi informāciju tehnoloģijās”, kura kopējā summa veido 40,71 milj. *euro*. Laika periodā no 2023.gada līdz 2026.gadam plānots ieguldīt 17,5 milj. *euro*, no kuriem 68% jeb 11,9 milj. *euro* ir paredzēti no Atveseļošanas un noturības mehānisma (angliski *RRF — Recovery and Resilience Fund*) līdzekļiem. Atlikušos 23,21 milj. *euro* laika periodā no 2027.gada līdz 2032.gadam plānots segt no AS “Augstsprieguma tīkls” finanšu līdzekļiem. Saskaņā ar AS “Augstsprieguma tīkls” skaidrojumu, ņemot vērā ģeopolitisko situāciju, kā arī paredzamo sinhronizāciju ar kontinentālo Eiropu, nepārtraukti tiek veikti ieguldījumi informācijas tehnoloģiju infrastruktūras attīstīšanas pasākumos.
23. Plānā iekļautajam projektam “AS “Augstsprieguma tīkls” administratīvo ēku kompleksa un ražošanas bāzes teritorijas pārbūve Dārziema ielā 86, Rīgā” ieguldījumu apjoms attiecībā pret 2021.gada attīstības plānu ir pieaudzis par 10,97 milj. *euro*, tas ir, no 27,07 milj. *euro* uz 38,04 milj. *euro*. Taču atšķirībā no 2021.gada attīstības plāna 70% no kopējās projekta summas ir paredzēts segt no RRF līdzekļiem, kas veido 27 milj. *euro*. Savukārt atlikušo projekta summu 11,04 milj. *euro* tiek plānots segt no AS “Augstsprieguma tīkls” finanšu līdzekļiem.
24. AS “Augstsprieguma tīkls” katru gadu veic objektu un to elementu (330 kV un 110 kV sadalietaišu, 330 kV un 110 kV autotransformatoru, 110 kV transformatoru, 330 kV un

- 110 kV gaisvadu līniju vadu, 330 kV un 110 kV gaisvadu līniju trošu, 330 kV un 110 kV metāla balstu, 330 kV un 110 kV dzelzsbetona balstu) vērtējumu (turpmāk – Vērtējums) atbilstoši noteiktiem kritērijiem. AS “Augstsprieguma tīkls” 2022.gada Vērtējumu veica atbilstoši AS “Augstsprieguma tīkls” 2019.gada 15.februārī apstiprinātajiem kritērijiem Nr.NOP-85-29 “Latvijas 330/110kV pārvades sistēmas objektu atjaunošanas un pārbūves izvērtēšanas kritēriji” (turpmāk – Kritēriji). AS “Augstsprieguma tīkls” ir iesniegusi Regulatoram 2022.gada Vērtējumu.
25. Atbilstoši Noteikumu 11.5.apakšpunktam AS “Augstsprieguma tīkls” 2022.gada 28.jūnija iesnieguma Nr.2.5/2022/2157 pielikumā iekļāvusi informāciju par Plāna 1. un 3.pielikuma 1. un 2.punkta projektiem un to ietekmi uz elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifiem.
 26. AS “Augstsprieguma tīkls” pilnvarotais pārstāvis Regulatora padomes sēdē atbalstīja sagatavoto lēmuma projektu.

Regulators secina

1. AS “Augstsprieguma tīkls” Plāns ir sagatavots un iesniegts atbilstoši Noteikumu 2.–7.punktam. Plāna saskaņojums ar elektroenerģijas sistēmas īpašnieku atbilstoši Noteikumu 6.3.apakšpunktam nav nepieciešams, jo ar 2021.gada 1.janvāri AS “Latvijas elektriskie tīkli” reorganizācijas procesā ir pievienota AS “Augstsprieguma tīkls”, kas līdz ar reorganizāciju ir pārņēmusi AS “Latvijas elektriskie tīkli” tiesības un saistības.
2. Plāns ir izstrādāts, ņemot vērā Ziņojumā ietvertos secinājumus un informāciju. Savu secinājumu Regulators pamato ar šādiem apsvērumiem:
 - 2.1. Ziņojumā pārvades sistēmas operators secina – lai elektroenerģijas pārvades sistēma atbilstu elektroenerģijas transportēšanai un spējai nodrošināt elektroenerģijas sistēmas netraucētu funkcionēšanu, ja nedarbojas viens no sistēmas objektiem, kā arī stabilai Latvijas pārvades sistēmas darbībai un sinhronizācijai ar Eiropas elektropārvades tīkliem, turpmākajos gados ir jārealizē Ziņojuma 4.2.3.apakšpunktā minētie projekti, kas atbilst Plāna aprakstošās daļas 4.1. un 4.2.apakšpunktam, kā arī 1. un 3.pielikuma 1. un 2.punktam;
 - 2.2. Ziņojuma 4.3.apakšpunktā pārvades sistēmas operators secina – lai nodrošinātu elektroenerģijas pārvades sistēmas drošumu un pietiekamību visu lietotāju drošai elektroapgādei iepriekšējā gadā un turpmākiem gadiem, bez Ziņojuma 4.2.3.apakšpunktā minētajiem projektiem ir nepieciešams modernizēt un attīstīt 330 kV un 110 kV pārvades tīklu. Minētais atbilst Plāna aprakstošās daļas 4.1.–4.2.apakšpunktā iekļautajai informācijai, attiecīgi paredzot atjaunošanas darbus 330 kV elektropārvades līnijās LNr.311 “Krustpils–Līksna”, LNr.313 “Līksna–Daugavpils”, LNr.323 “Brocēni–Grobiņa”. Lai arī turpmāk spētu nodrošināt pārvades sistēmas stabilu darbību, tai pieslēgto lietotāju nepārtrauktu elektroapgādi ar elektroenerģiju pieprasītajā apjomā, pārvades sistēmas operators paredz 110 kV apakšstaciju un sadales punktu, un 110 kV elektropārvades līniju pārbūvi, kā arī 110 kV transformatoru nomaiņu un citus projektus, kas vērsti uz elektroenerģijas pārvades sistēmas darbības uzturēšanu.
3. Regulators atzīst par pamatotiem AS “Augstsprieguma tīkls” argumentus attiecībā uz to, ka Plāns nodrošinās pārvades tīklu drošu darbību, atbilstību pieaugošajam elektroenerģijas patēriņam, elektrostaciju stabilu darbu un elektroenerģijas tranzītu caur Latviju un Baltijas valstīm, kā arī to, ka Plāna izpilde ir svarīga Baltijas valstu elektrotīkla integrēšanai kontinentālās Eiropas tīklā un tālākai sadarbībai ar Ziemeļvalstu un Centrālās Eiropas elektroenerģijas tirgiem. Savu secinājumu Regulators pamato ar šādiem apsvērumiem:

- 3.1. Plāna 1.pielikumā ietverti projekti, kuri ir ENTSO-E plānā 2020 un ENTSO-E 2022.gada plāna projektā, Eiropas Savienības ceturtajā KIP sarakstā un kuru mērķi ir Baltijas elektroenerģijas tirgus turpmāka integrācija Eiropas Savienības elektroenerģijas tirgū, nodrošinot elektroenerģijas tirgus efektīvu funkcionēšanu un Baltijas valstu elektroenerģijas pārvades sistēmas caurlaides spējas palielināšanu;
- 3.2. Plāna 1.pielikumā ietvertie projekti ir novērtēti pēc ENTSO-E izmaksu un ieguvumu analīzes (CBA), vērtējot projektu kopuma ietekmi uz elektroenerģijas piegādes drošumu, sociālo un ekonomisko labumu, elektroenerģijas, ko ražo no atjaunojamiem energoresursiem, integrāciju, elektroenerģijas efektivitāti un ieguvumus no atjaunojamo energoresursu saražotās elektroenerģijas, samazinoties CO₂ izmešiem, kā arī ir norādīti sociālekonomiskie ieguvumi četrām nākotnes vīzijām (scenārijiem);
- 3.3. Plāna 1.pielikumā iekļautie projekti kopā ar tirgus integrāciju uzlabos elektroenerģijas piegādes drošumu normālos sistēmas darbības apstākļos un veidos drošu tranzīta koridoru. Stabīlas sistēmas darbības apstākļi nodrošinās sistēmas drošumu atbilstoši ENTSO-E standartu nosacījumiem, kā arī ļaus integrēt papildu elektroenerģiju no atjaunojamiem energoresursiem un nodrošinās Baltijas valstu pārvades tīklu pietiekamību sinhronas darbības ar kontinentālo Eiropu gadījumā;
- 3.4. ENTSO-E plānā 2020 un ENTSO-E 2022.gada plāna projektā ir iekļauti projekti atbilstoši apstiprinātajā Savienības KIP sarakstā norādītajiem KIP Nr.4.8.1., Nr.4.8.3. un 4.8.23., par kuru ieguldījumu izmaksu sadali Regulators pieņēma Lēmumu Nr.101 un Lēmumu Nr.47.
4. Atbilstoši Regulas Nr.2019/943 19.panta 2.punkta b) apakšpunktam AS “Augstsprieguma tīkls” pārslodzes maksas ieņēmumus plāno novirzīt Tartu (EE)–Valmiera (LV) projektam, Tsirgulina (EE)–Valmiera (LV) projektam, Sinhronizācijas iekārtu iegādes projekta 1.fāzei un Sinhronizācijas projekta 2.fāzei. AS “Augstsprieguma tīkls” novirzāmo pārslodzes maksas ieņēmumu apmērs, kas paredzēts Plānā iekļauto projektu finansēšanai, atbilst AS “Augstsprieguma tīkls” kopējiem pārslodzes maksas uzkrājumiem uz 2021.gada 31.decembri.
5. Plānā ietvertie pasākumi vērsti uz sekmīgu Elektroenerģijas tirgus likumā noteikto pārvades sistēmas operatora pienākumu izpildi, tai skaitā elektroenerģijas sistēmas drošuma nodrošināšanu saskaņā ar Tīkla kodeksa noteiktajām prasībām, kas nodrošina elektroapgādes sistēmas attīstību ilgtermiņā. Savu secinājumu Regulators pamato ar šādiem apsvērumiem:
 - 5.1. plānotie ieguldījumi pārvades sistēmas objektos pārvades sistēmas drošuma paaugstināšanai nodrošina, ka pārvades sistēmas objekti tiek rekonstruēti vai nomainīti, ja tie atbilst Kritērijiem:
 - 5.1.1. Kritērijos ietvertie nosacījumi ir atbilstoši, lai nodrošinātu apakšstaciju, to 110 kV sadaļu un transformatoru nenovecošanos, samazinātu to vidējo vecumu un nodrošinātu, ka minētajās iekārtās ir slodzei, elektroenerģijas ražotāju nominālajai jaudai un nepieciešamajam elektroenerģijas plūsmas daudzumam atbilstoša caurlaides spēja, samazinās tehnoloģiskie traucējumi un tiek ievērotas attiecīgās tehnoloģiskās prasības iekārtām un būvēm;
 - 5.1.2. Kritērijos ietvertie nosacījumi ir pietiekami, lai 330 kV un 110 kV gaisvadu elektropārvades līniju rekonstrukcija nodrošinātu to savlaicīgu nomaiņu, ieskaitot balstu nomaiņu, kā arī to atbilstošu caurlaides spēju; plānotie ieguldījumi elektropārvades līnijās ir pietiekami, lai nodrošinātu līniju uzturēšanu darbspējīgā stāvoklī un nodrošinātu to nenovecošanos, savlaicīgi veicot nokalpojušu līniju elementu nomaiņu;

- 5.1.3. Vērtējumā noteiktie kopējie punkti atbilstoši katram no Vērtējuma kritērijiem ļauj operatīvi noteikt aktuālākos objektus un to elementus, kurus nepieciešams atjaunot, lai novērstu iespējamus tehnoloģiskos traucējumus un avārijas situācijas, un mainītu elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānā noteiktos termiņus un nepieciešamo finansējuma apjomu;
- 5.2. plānotie ieguldījumi elektroenerģijas lietotāju atļautās slodzes palielināšanai un ražotāju pieslēgšanai pārvades sistēmai tiek veikti atbilstoši Regulatora 2021.gada 30.septembra lēmumam Nr.1/10 “Sistēmas pieslēguma noteikumi elektroenerģijas pārvades sistēmai” (turpmāk – Pieslēguma noteikumi elektroenerģijas pārvades sistēmai) un Regulatora 2022.gada 14.aprīļa lēmumam Nr.1/5 “Sistēmas pieslēguma noteikumi elektroenerģijas ražotājiem” (turpmāk – Pieslēguma noteikumi elektroenerģijas ražotājiem).
6. Regulators atzīst par nepieciešamu Plānā ietvertu “AS “Augstsprieguma tīkls” administratīvo ēku kompleksa un ražošanas bāzes teritorijas pārbūve Dārzcienas ielā 86, Rīgā” projektu, vienlaikus secinot, ka atbilstoši Lēmuma Nr.138 lemjošās daļas 2.punktā minētajam tehniskajā projektā iekļautās izmaksas tiks vērtētas pēc tā iesniegšanas Regulatoram, kas ir plānots 2023.gadā.
7. Plānā ir ietverti esošo un iespējamo pārvades sistēmas lietotāju ieteikumi. Savu secinājumu Regulators pamato ar šādiem apsvērumiem:
- 7.1. atbilstoši Ministru kabineta 2006.gada 25.aprīļa noteikumu Nr.322 “Noteikumi par sistēmas operatora ikgadējo novērtējuma ziņojumu” 3.punktam elektroenerģijas sistēmas dalībnieki mēneša laikā pēc pārvades sistēmas operatora pieprasījuma saņemšanas sniedz tam ziņojuma izstrādāšanai nepieciešamo informāciju, un attiecīgi ziņojumā ietvertās prognozes ir pamats jaudu palielināšanai pārvades sistēmā. Šā lēmuma secinājumu daļas 2.punktā norādīts, ka Plāns ir izstrādāts, ņemot vērā informāciju, kas ir ietverta Ziņojumā;
- 7.2. jaunu pieslēgumu izbūve un atļautās slodzes palielināšana tiek veikta atbilstoši Pieslēguma noteikumiem elektroenerģijas pārvades sistēmai un Pieslēguma noteikumiem elektroenerģijas ražotājiem. Regulators nav saņēmis pārvades sistēmas lietotāju iesniegumus, kuros pārvades sistēmas lietotāji norādītu uz to, ka AS “Augstsprieguma tīkls” nav veikusi jaunu pieslēgumu izbūvi vai atļautās slodzes palielināšanu;
- 7.3. pirms lēmuma pieņemšanas par ieguldījumiem infrastruktūras projektos AS “Augstsprieguma tīkls” veic darbības, pārliecinoties, ka attiecīgais projekts ir aktuāls infrastruktūras pasūtītājam, lai nepieļautu tādas infrastruktūras izbūvi, kuras noslodze faktiski netiktu nodrošināta.
8. Izvērtējot AS “Augstsprieguma tīkls” iesniegto informāciju, kas iesniegta atbilstoši Noteikumu 6.punktam, Regulatoram ir pamats secināt, ka:
- 8.1. Plāns nodrošina pārvades sistēmas pietiekamu atjaunošanu un samazina tehnoloģisko traucējumu riskus;
- 8.2. finanšu ieguldījumi pārvades sistēmā, kuru rezultātā tiek izveidoti jauni pārvades sistēmas aktīvi, palielina elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķinā iekļaujamo regulējamo aktīvu bāzi. Plānā ietvertu projektu plānotā ietekme uz elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu ir šāda: Tartu–Valmieras un Tsirgulinas–Valmieras starpsavienojumu caurlaides spēju palielināšana – 0,01 EUR/MWh jeb 0,01% 2024.gadā un 2025.gadā, Sistēmas sinhronizācijas un inerces iekārtu iegāde un uzstādīšana – 0,05 EUR/MWh jeb 0,4% 2026.gadā un Sinhronizācijas projekta 2.fāze – 1,32 EUR/MWh jeb 10,1% 2026.gadā;
- 8.3. finanšu ieguldījumu rezultātā palielināsies pārvades sistēmas drošums, tiks novērstas starpvalstu savienojumu pārslodzes, ņemot vērā elektroenerģijas tirgus darījumu

apjomus reģionā, elektroenerģijas biržas darbību un nepieciešamību nodrošināt atbilstošas pārvades jaudas.

Saskaņā ar Regulatora 2011.gada 23.novembra lēmuma Nr.1/28 “Noteikumi par elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānu” 12.punktu, pamatojoties uz Elektroenerģijas tirgus likuma 13.¹ un 15.¹pantu, likuma “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 1. un 5.pantu, 6.panta otro daļu, 9.panta pirmās daļas 1. un 9.punktu un otro daļu, kā arī Administratīvā procesa likuma 55.panta 1.punktu un 65.panta trešo daļu,

padome nolemj:

1. apstiprināt AS “Augstsprieguma tīkls” izstrādāto elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānu laika periodam no 2023.gada līdz 2032.gadam (pielikumā), ņemot vērā šā lēmuma lemjošās daļas 2.punktā minēto atrunu;
2. apstiprināt elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānā laika periodam no 2023.gada līdz 2032.gadam iekļautā projekta “AS “Augstsprieguma tīkls” administratīvo ēku kompleksa un ražošanas bāzes teritorijas pārbūve Dārzcienā ielā 86, Rīgā” nepieciešamību ar atrunu, ka minētā projekta būvdarbu apjomu un izmaksas Regulators vērtēs pēc tehniskā projekta saņemšanas.

Lēmums stājas spēkā ar tā parakstīšanas dienu.

Šo administratīvo aktu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no dienas, kad ieinteresētā persona uzzina vai tai vajadzēja uzzināt par pieņemto administratīvo aktu.

Priekšsēdētāja

A. Ozola

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU